

ጅብ ከሄደ ውሻ ጮኽ እንዳይሆን

ባጭር መንገድ መልክት ለማስተላለፍ ወይም አንድን ነገር ለማስረዳት የምንጠቀምባቸው በርካታ የቋንቋ ባህልዎች አሉን። በአማርኛ ብቻ ሳይሆን በሌሎችም ብሄረሰቦቻችን የቋንቋ ባህልዎች ማለቴ ነው። ከእነዚህም አንዱ ይህ አረእስት ነው።

ውሻን የማሳደግ ትርጉምና ባህል እንደማህበረሰቡ ይለያያል። መዘረዘሩ ከአርእስቱ ጽንሰ ሃሳብ ስለሚያርቀኝ ወደዚያ አላመራም። ከራሳችን ባህል አኳያ -ኢትዮጵያውያን ውሻን ከሚያሳድጉበት በርካታ ምክንያቶች ጥቂቶቹ፤

- ሌባ እቤታቸው ቅጥር ግቢ ወይም ቤታቸው ውስጥ ገብቶ ሃብት ንብረታቸውን እንዳይዘርፍ - ለዘብነት
- እንደ ጅብ ዓይነቱ አውሬዎች ወደ ጋማና ቀንድ ከብቶች በረት ገብተው በቤት እንስሳት ላይ ጥቃት እንዳያደርሱ - በመከላከልና ጭሆ የቤቱ አባወራ ወይም ቤተሰብ እንዲደርስ ያደርጋል ብሎ በማስብ
- እንደ ተኩላና ቀበሮ አይነት አውሬዎች በግጦሽ ሜዳ ላይ ፍየሎቻቸውና በጎቻቸውን እንዳይበሉባቸው ለማስከልከል/ለማስጠበቅ
- ለሥጋ የሚፈለጓቸውን የዱር እንስሳት አሳደው እንዲዘላቸው
- እንደ ሚጥሚጣ፣ ቃሬያ፣ ዱባ፣ ጎመን የመሳሰሉትን የጓሮ አትክልቶች - ሚዳቆና ጃርት በመሳሰሉት እንስሳት እንዳይበሉ ለማስጠበቅ/ለማስከልከል

ዝንጉና ፈሪ ውሾች ጭሆት የሚያስሙት - ሌባውም የሚፈልገውን ዘርፎ፣ ጅቡም ያማረውን እምቦሳ ወይም ጥጃ፣ ቀበሮም የመረጠውን ጠቦት ይዞ ከሄዱ በኋላ ነው። በመሆኑም ምነው ፈሪ ውሻ አሳድጌ- ንብረቱን በሌብ አዘረፍኩ ወይም ጥጃዬን በጅብ አስበላሁ በማለት ቁጭትና ጸጸት ያሰማሉ።

ይህ አርእስት በጅብና በውሻ ይመስል እንጂ የበርካታ "ጸጸቶች" ተምሳሌት ነው። በአራቱ የዓመቱ ወቅቶች መሰራት ያለባቸውን የግብረና ሥራዎች በቅጡ ካልተሠሩ- የምግብ እጥረት ያስከትላል። ከጅምሩ ያልተፈታ የቤተሰብ ችግር ቤተሰብ ያፈርሳል። ሳይወሳሰብ ያልተፈታ የአገር ችግር ለመፍትሄ ያስችግራል። የአንድን ህመምተኛ በሽታ በጊዜ ካ

ታወቀ ለማዳን ያውካል። ባጠቃላይ ይህ አርእስት - በድንቁርና፣ ባለማስተዋል፣ ባለመገንዘብ፣ በሥንፍና፣ ባለመንቃት፣ በቸለተኝነት ወዘተ ስላጠፋቸው ወይም ስላጠፋቸው ጥፋት/ቶች -የህሊና ጸጸት/ቶች ነፀብራቅ ነው። ይህ በዚህ እንዳለ ትጅ እስቲ ይህ አርእስት ላስተላልፍበት ወደ ምፈልገው ቁም ነገር ላምራ፤

የኑግሥ ኃይለሥላሴ ፍጹም ዘውደኛና የደርግ ፋሽስታዊ የአገዛዝ ሥራዓቶችን አስወግዶ - ሁላችንም በእኩልነት በሚያስተዳርና ሁላችንም በእኩልነት በሚዳኝ ዲሞክራሲያዊ ሥራዓት ለመተካት በተደረጉትን በኢትዮጵያ ተማሪዎች ንቅናቄዎችና ሕዝባዊ አመጽዎችን ታግሎ በማታገል ግንባር ቀደም ሚና ተጫውተው፤ ከደርግ ጭፍጨፋ አምልጠው ወደ ባዕዳን አግሮች የተሰደዱትን የዚያ ትውልድ አንጋፋ የለውጥ አርበኞች፤ በአካል ከአገራቸው ይራቁ እንጂ፤ በመንፈስ፣ በኅሊናና በስነልቦና ከሀገራቸውና ከሕዝባቸው ጋር ስለሆኑ፤ የአሀገራቸውና የሕዝባቸውን የወደፊት እጣፋንታ ምን እንድሚሆንም ይታያቸው ስለነበረ፤ በተሰደዱ ማግሥት ሳይውሉ ሳያድሩ በየደረሱበት ተደራጅተው መታገል ጀመሩ።

ኢትዮጵያውያን የመታገያና የመሰባሰቢያ ምርጫ እንዲኖራቸው በማሰብ፤ የፓሪስ አንድና ሁለት፣ የኢትዮጵያ ዴሞክራሲያዊ ኃይሎች ቅንጅት (ኢዴኃቅ)፣ የአማራጭ ኃይሎች፣ የኢትዮጵያ ዴሞክራሲያዊ ኃይሎች ኅብረት (ኢዴኃኅ) እና የኢትዮጵያ ሕዝብ የጋራ ትግል (ሸንጎ) የመሳሰሉትን ድርጅቶች በየተራ እንደሁኔታውና እንደ አስፈላጊነታቸው መሥረቱ።

ህወሃት የደርግ ቁንጮ ፋሽስቱን መንግሥቱ አሸንፎ እግሩን አዲስ አበባ ካስገባበት 1983 ዓ/ም ጀምሮ፤ ህወሃት ሥልጣን ላይ ከቆየ የኢትዮጵያና የኢትዮጵያ ሕዝብ ህልውና አደጋ የከፋ እንድሚሆንና አሁን በተጨማሪም የምናያቸውና የምንሰማቸውን ሁኔታዎች እንደሚከሰቱ ጠንክር አድርገው አሳስበዋል፤ ቀስቅሰዋል፤ አስገንዝበዋል፤ ጽፈዋል።

አንድ ተቋማዊ የፖለቲካ ቡድን ብቻውን ታግሎ ወያኔን አሸንፎ የፖለቲካ ሥልጣን መጨበጥ እንደማይችልም፤ ከሃያ አራት ዓመት በፊት ታይቷቸው፤ 'ድር ቢያብር አንበሳ ያሥር' እባካቸው ፀረ ህወሃት ህብረት ፈጥረን አንታገል፤ ጊዜ ሳንሰጥ አገራችንና ሕዝባችን

ከወያኔ መንጋጋ እናውጣ ብለው ከመለመንና ከመማጸን ተዘናግተው/ ተቆጠበው አያውቁም ። ነቢይ በአገሩ አይከበርም ፤ አይደመጥም ፤ እንደሚባለው ሰሚ አጥተው እነሆ የአገራችን ኢትዮጵያና የኢትዮጵያ ሕዝብ ችግሮች ወደ ተወሳሰበ ቀውስ እያመሩ ይገኛሉ ።

ከላይ ያሰፈርኩትን አንቀጽ 'ሃሳብ' የማይወዱና አዎን የማይሉ እንዳሉ ባውቅም - ፀሃይ የሞቀው ሃቅ በመሆኑ -ይህንን እውነት በማስጨበጡ የኅሊናም የታሪክም ተመስጋኝ እንጂ ተወቃሽ እንደማልሆን አውቀዋለሁ ።

በምጣኔ ሃብት የበለጸጉ አገሮች መንግሥታትና ሕዝብ ትልቅ ነገር ማሰብና ትልቅ ነገር መሥራት ካስቻሏቸው ሁኔታዎች አንዱ ፤ በተለያዩ የሞያ ዘርፎች የሠለጠኑትን ሞያተኞቻቸውን ሊሂቅነት (ኤክስፐርቲስ) ምክርና መመርያ ስለሚከተሉ ነው ።

በዘመነ ወያኔ በአገር ቤትና በባሕዳን አገሮች እንድ አህያ ፈስ እንጉዳይ በአንድ ጊዜ ብቅብቅ ያሉትን ተቃዋሚ የፖለቲካ ፤ የሲቪክና የሰባዓዊ መብት ተሟጋች ድርጅቶች ፤ የህብረት ጥሪዎችን እምቢ ያሉበት ምክንያቶች በርካታ ናቸው ፤ ከእነዚህም ጥቂቶቹ ፡-

- እውነትም የነኚህ አንጋፋ ታጋዮች የፖለቲካ ንቃትና ብስለት ከሌሎች ተቃዋሚዎች ላቅ ያለ ፤ አርቆ የሚያይና የቀደመ በመውሆኑ ሊርዳላቸው ወይም ሊገነዘቡላቸው ባልመቻል ፤

- ባወቅኩሽ ናቅኩሽ ፤ እኔ ከእነሱ አሻላለሁ ወይም አበልጣለሁ ፤ በተናጥል ታግዬ ለሥልጣን እበቃለሁ በባይነት፤

- በተቃዋሚ ስም የወያኔን ዕድሜ ለማራዘም የሚሠሩ በመኖራቸው ፤

- በባዕዳን አገሮች ከተደራጁትን የፖለቲካና የሲቪክ ድርጅቶች ጋር ህብረት ከመፍጠር ከውያኔ ጋር መደራድርና ወያኔን ማጠናከር ይሻላል ባይ የፖለቲካ ድርጅቶች ስለነበሩ ፤

- በኢትዮጵያና በኢትዮጵያ ሕዝብ ሕልውናና ጥቅም ላይ በፍጹም ከማይደራደሩትን ሃቀኛ ታጋዮች ጋር ህብረት ከመፍጠር -የኢትዮጵያና የኢትዮጵያ ሕዝብ ሕልውናና ጥቅም ከሚጸረሩና ከሚፈታተኑትን ጋር መተባበርን የመረጡ የፖለቲካ ድርጅቶች/ቶች በመኖራቸው/ስላሉ ፤

- ድርጅቱ የሰባዓዊ መብት ጥሰት ተሟጋች ስለሆነ ከፖለቲካ ድርጅቶች ጋር ህብረት ለመፍጠር የድርጅቱ ባህሪ አይፈቅድልኝም በሚል ስብብ ። የኢትዮጵያውያን ሰባዓዊ መብት ለማስከበር በሚል በተለያዩ በምጣኔ ሃብት በበለጸጉ - ባዕዳን አገሮች የተደራጁትን አንዳንድ ድርጅቶች - ከተመሠረቱባቸው አገሮች መንግሥታት በሚያገኙትን የግንዘብ እርዳታ(ፈንድ) ስለሚተዳደሩ - በኢትዮጵያ ዲሞክራሲያዊ ሥራዓት ቶሎ እንዲመጣ አይፈልጉም ። በተለያዩ ሰላማዊ ሰልፎች፤በተለያዩ የመንግሥት ተቀባዮች ፤ በተለያዩ ኢ-መንግሥታት ሰብሰባዎች በመገኘት እና ለተለያዩ የዜና አውታሮች እየቀረቡ የእዞ እንባ ሲያነቡ ይታያሉ ፤ ይድመጣሉ ። እንደ እነዚህ ዓይነት ሰዎች - ጆርጅ ኦርዌል (የድኅረ ኢንዱስትሪ ሥልጣኔና የድኅረ ኢንዱስትሪ ከበርቱ ዘመን - አስመሳይ ሰባዓዊያን /ሁማኒስት) ይላቸዋል ።

ህወሃት ቀደምቶቹ የኢትዮጵያ ገዢዎች ማክከል የአዲስ አበባ ቤተገዢዎች (ቤተ መንግሥት) መቀመጫው ካደረገበት 1983 ዓ.ም ጀምሮ በርካታ አንጻራዊ ጠመንጃ አልባ ፀረ-ህወሃት አምጾች ተደርገዋል እየተደረጉም ነው ። ከጥር ወር 2008 ዓ.ም ጀምሮ በተለይም ከጥር 6-8 የኦሮሞ ብሄረሰብ የክልልን መብት አስመልክቶ ያደረጉትን ሕዝባዊ አመጽ ከዚያ በፊት ከተደረጉትን ሕዝባዊ ሰላማዊ አመጾች ሁሉ የላቀና አስፈሪ ስለነበረ ፤ ከእነኚህ በባዕዳን አገር ከተደራጁት አንዳንድ ለኢትዮጵያውያን ሰባዓዊ መብት ተሟጋች ነኝ ከሚሉትን በስተቀር ፤ ከላይ የጠቀስኳቸው ዓይነት የፖለቲካና የሲቪክ ድርጅቶች መሪዎች በሙሉ እጅግ በጣም እንዳስደነገጣቸው ለተለያዩ ኢትዮ -ድረገጾች ከሚጽፉት ጽሑፎችና ለተለያዩ ኢትዮ-ዜና አውታሮች ከሚሰጡት የቃለመጠይቅ መልሶችና አስተያይቶችን ቃና (ቶን) መረዳት ቆያለሁ ።

ምክንያቱም ፤

1.በንቃተ ኅሊና ማነስ ምክንያት ወይም ባለማወቅ የኅብረት ትግል ጥሪ ላ

ተቀበሉት- የተከሰተው ሁኔታ ማለት አመጹ- ከሰማይ የወረደ ድብዳ ወይም ቁጣ ስለመሰላቸው ።

2. ባወቅኩሽ ናቅኩሽ ፤ እኔ ከእነሱ አሻላለሁ ፤ በተናጥል ታግዬ ለሥልጣን እበቃለሁ ባዮች ፤ ወያኔ ወድያውኑ ወድቆ ያ ሲመኙት የነበረውን ሥልጣን ጭራሽ ባላሰቡት ኃይሎች እጅ ይወድቃል ብሎ በመሥጋት ።

3. በተቃሚ ስም የወያኔን እድሜ ለማራዘም የሚሠሩ ድርጅቶች - ወያኔ እያለቀለት ነው ! ምን ይዋጠን ! መደበቂያችን የት ይሆን ! ብለው በመጨነቅና በመርበትበት ።

4. በባዕዳን አገሮች የተደራጁትን የተቃዋሚ የፖለቲካና የሲቪክ ድርጅቶች አግልለው ከወያኔ ጋር የተደራጀትን የፖለቲካ ድርጅቶች ፤ እንደ እነዚህ ዓይነት ጠላትን ወዳጅ ፤ ወዳጅን ጠላት በማድረግ የፖለቲካ ሥልጣን ለመጨበጥ የነበራቸውን ተሥፋ የጨለመ መስሎ በመታየቱ ፤ ወያኔ ወዲያውኑ ወድቆ የፖለቲካውን ሥልጣን ባላሰቡት ኃይሎች እጅ የሚወድቅ ስለመሰላቸው ።

5. ወያኔን አስወግደው በኢትዮጵያ ዲሞክራሲያዊ የመንግሥት ሥራዓት መሠረት ለመጣል - የኢትዮጵያና የኢትዮጵያ ሕዝብ ሕልውናና ጥቅም ከሚጸረሩትና ከሚፈታተኑትን ጋር ህብረት የፈጠሩትን ድርጅት/ቶች ፤ የትም ፍጪው ዱቄቱን አምጪ እንደሚባለው -ከየትም የትም አተራምሰው ባጭር አቋራጭ ሥልጣን ለመጨበጥ የነበራቸውን ምኞትና ጉጉት ስላጨለመባቸው ። ሁኔታው ከእነሱ የፖለቲካ ስሌት ውጭ ሆኖ ስላገኙት ።

ይህ በዋናነት የአሮሞ ብሄረሰብ ወጣቶች በተከታታይ ያደረጉትን ስላማዊ አመጽዎች የፈጠረው ሁኔታ ከላይ ከ 1 -5 የጠቀስኳቸው ዓይነት ድርጅቶች መሪዎች የተጓዙበትን የትግል ፤ እይታ፣ ስኬት ፤ አሰላለፍና ስልት ደግመው ደጋግመው እንዲያስቡበትና እንዲመረምሩ የሚያስገደዳቸው ይመስለኛል ።

ለሃያ አራት ዓመታት - ለህብረት ትግል አቤቱታና ወትወታ ጆሮ ዳባ ማለት ውጤቱ ምን እንደሆነ የተቃዋሚ ድርጅቶች መሪዎች በተጨማሪም ትምህርት ያገኙበት ይመስላል ። የፖለቲካ የዋህነት (ናይቪቲ) ፤ ከማን አንሳለሁ ብቻዬን ታግዬ ለሥልጣን አበቃለሁ ባይነት ፤ ተቃዋሚ መስሎ ለወያኔ መቆም ፤ ባጭር አቋራጭ ሥልጣን ለመጨበጥ -ሃቀኛ ታጋዮችን አግልሎ ከባንዳዎች ጋር መሰለፍ ወዘተ.. ለጥፋት እንጂ ለየትኛውም አገርና ሕዝብ አድን ፖለቲካ ግብ እንደማያደርስ ትምህርት ያገኙበት ይመስለኛል ።

አገርና ሕዝብ አድን ትግል ለማጠናከርና ለማፋጠን ፤ (1) በታጋዮችና በድርጅቶች መካከል መለስተኛ ቅራኔዎች ካሉ በአስቸኳይ በውይይት መፍታት (2) የአገርና የሕዝብ ፍቅር ከ

ለኝነትና ከድርጅታዊ ፍቅር ማስቀደም (3) የወል ትግሉ አካል ከሆንኩ - ሊ/መንበርነቴ ፤ ዋና ጸሃፊነቴ ፤ ገንዘብ ያዥነቴ ወዘተ.. ዓይነቱ ተከለሰውነት (እስታተስ ሲምቦል) አጣለሁ/እነጠቃለሁ ከመሳሰሉትን ፍርሃትና አስተሳሰብ መላቀቅ ፤ አገራችንና ሕዝባችን ካሉበት ቀውስ/አደጋ ፤ ለማዳን ለሚደረገው የጋራ ትግል - በተላላኪነት ፤ በቢሮ ጠራጊነት ፤ በቡና/ በሻይ አፍሊነትም ወዘተ.ፈ. ቢሆንም ለማገልገል የተዘጋጀን መሆን አለብን ፤ ማለት ለምን ከፍ ያለ ቦታ አልተሰጠኝም ማለት የለብንም (ሰልፍለስ) መሆን አለብን (4) ቁሳቁሳችንን፣ ገንዘባችንን ፤ ሥነልቦናችንን ፤ ጉልበታችንን ፤ ፀሎታችንን ፤ የፖለቲካ እውቀታችንን ወዘተ.. ማገናኘት (5) ትግሉን እኔ ካልመራሁት ፤ እኔ በምፈልገው መሥመር ካልሄድ -ኢትዮጵያና የኢትዮጵያ ሕዝብ ባፍንጫቸው ይደፉ ባዮችና ትግሉን እንዳይሳካ እንቅፋት በሚፈጥሩትን የፖለቲካ ሴረኞች ላይ እቀባ ማድረግ ።

በዚህ ጽሑፍ ከላይ እንደጠቆምኩት በተለያዩ ጊዜያት በዓይነትም በመጠንም የተለያዩ ዱላ አልባ ፀረ-ህወሃት ሕዝባዊ አመጾች ተሞክረው እዳር ሳይደርሱ ከሸፈዋል ። ለምን ? የኢትዮጵያ ሕዝብ ለውጥ ስላልፈለገ ? የኢትዮጵያ ሕዝብ ያለው ንቃተ-ኅሊና ለትግል ብቁ ባለመሆኑ ? ነባራዊ ሁኔታዎች ስላልተሟሉ ? የኢትዮጵያ ሕዝብ ፈሪ ስለሆነ ? ወዘተ.. መልሱ አጭር ነው ፤ ይኸውም የአገራችን የወቅቱ ሁኔታ ያገናዘበና የወቅቱ የሃይልሚዛን የሚመጥን የትግል እስትራቴጂና ስልቶች ያዘጋጀ ጠንካራ የህብረት ድርጅትና ጠንካራ መሪ/መሪዎች ስላላገኙ ነው ። እነዚህን ብቅ ድርግም አመጾች -ቅድመ 'ምታ ነጋሪት ከተት ሠራዊት' አመጽ/አመጽዎች ጠቆሚ(ሲምታም) ናቸው ።

ያንን ከብቶች በጅብ ካስጠቃ በኋላ የጮኸው ውሻ - ከጌታው ወይም ካሳዳሪዬ ቅጣት ፤ ተግሳጽና ምክር ስልተሰጠው ፤ ያንን ዓይነት ሥህተት ላለመድገምና ነቅቶ ለመጠበቅ ተዘጋጀ ። ስለሆነም ከዚያ በኋላ ጅብም ወደ ከብቶች በረት ሳይጠጋ ፤ የሰው ሌባም ወደ ቤት አጥር ሳይጠጋ ፤ በሩቅ እያሉ ጠረናቸውን በማሸተት ጭሆ - አሳዳሪውን ወይም ቤተሰብ ነቅቶ በተጠንቀቅ እንዲቆዩ ያደርግ ጀመር ።

እኛም ካለፉትን 'ጅብ ከሄድ ወሻ ጮኸን' ስህቶቻችን ተምረን፣ ተጸጽተንና ተቆጭተን ፤ አስተማማኝ እስትራቴጂ፣ ስልቶችና መሪዎች (ሊደርሺፕ) ያሉትን/ያቀናጀ ጠንካራ የህብረት ድርጅት ፈጥረን፤ በመጪዎች- እምቢልታ እያሰሙ በሚመጡት መሬት አንቀጥቅጥ (ቢግግንግ) ሕዝባዊ አመጾች፤ ወያኔ አንኮታኩትን ጥለን ፤ ሀገራችንም ከመፍረስ ፤ ሕዝባችንም ከመከራ ለማዳን በጽኑ መዘጋጀት አለብን ። ያ ካልሆነ ሁሉ ጅብ ከሄደ ውሻ ጮኸን እርሮ እያሰማን ልንኖር ነው ማለት ።

የኢትዮጵያ ሕዝብ በተባበረ ከንዱ ወያኔን ድባቅ ይመታል!

ኢትዮጵያና የኢትዮጵያ ሕዝብ ኅልውናና ነፃነት አልፋና አሜጋ ናቸው !

ታጠቅ መንጂ

19 January 2016